

TALOUSARVIO 2026

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

SISÄLLYS

1	YLEISPERUSTELUT	1
1.1	Toimintavuoden keskeiset näkymät.....	1
1.2	Yleinen talouden kehitys	3
1.3	Seurakuntatalouksien talouden kehitys	3
1.4	Hattulan seurakunnan talouden kehitys ja talouden näkymät	4
	Valtionrahoitus ja verotulot.....	4
	Kriisiytyvän seurakunnan mittarit	5
	Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät.....	6
	Verotuloarvio	7
	Seurakunnan painopistealueet.....	7
1.5	Ympäristöasiat	8
1.6	Henkilöstö.....	9
	Henkilöstösuunnitelma.....	9
	Henkilöstökulut	10
1.7	Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma.....	10
	Talousarvion sitovuus	11
2	KÄYTTÖTALOUS	12
2.1	Hallinto	13
2.2	Seurakunnallinen toiminta.....	16
2.3	Hautatoimi	27
2.4	Kiinteistötoimi	29
3	TULOSLASKELMA	31
4	INVESTOINNIT.....	32
5	RAHOITUS.....	33
6	YHTEENVETOTAULUKKO	33

Liitteet

- Koulutussuunnitelma
- Poistosuunnitelma

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Toimintavuoden keskeiset näkymät

Tiedolla, toivolla ja yhteistyöllä kohti tulevaa

Vuoden 2026 talousarviota valmistellessa Hattulan seurakunnan piispantarkastusprosessi on edennyt jo useamman askeleen. Elokuun lopulla 2025 oli piispantarkastuksen avausmessu ja aloitustyöskentely, lokakuussa vietimme työyhteisöpäivää matkakumppanuuden merkeissä ja marraskuussa pysähdyimme tutkimaan sitä maastoa, toimintaympäristöä ja verkostoja, joissa Hattulan seurakunta toimii. Piispantarkastus värittää vahvasti myös vuotta 2026, sijoittuahan alkuvuoteen seurakunnan talouden ja hallinnon tarkastus sekä piispan vierailuviikonloppu ja juhlamessu 6-8.2.2026. Näiden jälkeen tulee vielä arviointia toteutuneesta prosessista.

Piispantarkastus on noin kymmenen vuoden välein toteutuva tulevaisuuteen suuntaava prosessi ja myös hengellinen matka. Sen tarkoituksena on tukea seurakunnan perustehtävää ja osallistumista Kristuksen missioon omalla paikkakunnallaan ja osallisuutta kirkon yhteiseen tehtävään. Lisäksi tavoitteena on myös vahvistaa paikallisten verkostoresurssien löytämistä ja keskinäisiä kumppanuuksia. Piispantarkastuksen eri vaiheisiin kutsutaan mukaan seurakunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä, seurakuntalaisia ja verkostokumppaneita kussakin tilanteessa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Piispantarkastuksen aloitustyöskentelyssä seurakuntalaisten kanssa lähestyimme tulevaisuutta toivon tai toiveikkuuden näkökulmasta. Kyselimme sitä mikä tuo toivoa, miten seurakunta voisi toteuttaa toiveikasta tulevaisuutta Hattulassa tai mitä elementtejä tarvitaan toiveikkaaseen tulevaisuuteen. Esille nousi monia tärkeitä näkökulmia. Iskeväksi sanapariksi piispantarkastuksen työskentelyissä on noussut "Toiveikas tulevaisuus". On tärkeää kuulla niitä signaaleja mitkä tässä ajassa tuovat toiveikkuutta elämään. Seurakunnalla on oma tärkeä tehtävänsä toivon rakentamisessa ja ylläpitäjänä.

Samaan aikaan piispantarkastuksen kanssa on käynnistynyt seurakunnan uuden strategian valmistelut. Strategia jos mikä on tulevaisuuteen tähtäävää. Tulevaisuudesta taas on sanottu, että sitä ei voi ennustaa, se ei ole ennalta määrätty ja tulevaisuuteen voi vaikuttaa. Seurakunnan tämänhetkisen strategian painopisteet kohdistuvat mm. kirkon ydinsanomasta viestimiseen, yhdessä toimimiseen ja arjen hyvinvoinnin tukemiseen. Näissä kaikissa on mukana toivon näkökulma, ja nämä painopisteet ovat läsnä eri näkökulmista myös vuoden 2026 tavoitteissa ja toiminnassa. Esimerkkinä mainittakoon mm. perheneuvonnan palveluiden mahdollistaminen hattulalaisille yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan perheasiain keskuksen kanssa.

Toiveikkaan tulevaisuuden näkökulmasta käymme siis kohti tulevia haasteita. Toimintavuodelle 2026 on tulossa monia isoja asioita. Näistä esimerkkeinä piispantarkastus, seurakunnan uudesta strategiasta päättäminen, kiinteistöstrategian tekeminen ja siihen liittyen myös leirikeskukseen liittyvät selvitykset ja ratkaisut sekä ympäristödiplomin uusimisen valmistelut. Ja unohtamatta seurakuntavaaleja syksyllä 2026. Nämä kaikki ovat tärkeitä ja innostavia, koska ne liittyvät seurakunnan toimintaan ja tulevaisuuteen. Suunnitteluissa tarvitaan faktoja, pohtimista ja eri näkökulmien huomioimista. Samalla kysytään toiveikkuutta ja luottamusta. Tiedolla, toivolla ja yhteistyössä rakennamme Hattulan seurakunnan tulevaisuutta. Kaiken toiminnan tulee lähteä ja peilautua kirkon olemukseen ja hengelliseen perustehtävään.

Seurakunnan taloustilanteen vakaus mahdollistaa perustehtävän hyvän toteuttamisen. Samalla talouden kehittymistä on seurattava pitkäjänteisesti ja varauduttava erilaisiin näkymiin. Toiminnan ja talouden kokonaiskuvan pohjalta voidaan tehdä kestäviä tulevaisuuden ratkaisuja.

Tulevaisuuteen katsoessa ja ensi vuoden askelissa - piispantarkastuksen ja strategian laatimisen ohella- olemme osaltamme mukana Tampereen hiippakunnan tulevaisuustyöskentelyssä, josta saamme evästyksiä myös omaan työskentelyyn ja yhteistyön mahdollisuuksiin. Rohkaiseva näky avautuu viime kädessä siitä, että kristillisessä kirkossa liitymme ja luotamme Jumalan antamaan tulevaisuuteen ja toivoon.

Hattulassa 5.11.2025

Jyrki Rauhala
Kirkkoherra

Hanna Koskinen
vt. Taluspäällikkö

1.2 Yleinen talouden kehitys

(Kirkkohallinnon yleiskirje 24/2025)

Talouden nykytila vuonna 2025 on epävakaa. Talouden asteittaista virkoamista on ennustettu jo pitkään. Ennusteiden keskeinen viesti viime vuodesta tämän vuoden kesään saakka on ollut se, että talouden käänne on tulossa. Talouden käänteen ajankohta on kuitenkin jatkuvasti siirtynyt eteenpäin, millä on suoria vaikutuksia talouskasvuun, palkkasumman muutokseen ja verokertymiin. Ennusteita on viime vuodesta laskettu. Kesän ennusteet näyttivät tälle vuodelle Suomen pankin mukaan 0,5 % kasvua ja VM:n mukaan 1 % kasvua. Talouden käänteen siirryttyä pidemmälle myös ennusteita on laskettava.

Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 0,2 % heinäkuussa 2025, kun se vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana oli 1,0 %. Inflaatio on nopeasti hidastunut vuodesta 2023 ja lähestyy nyt jo deflaation rajaa. Tätä voidaan pitää sekä merkinä talouden heikosta tilasta että euroalueen korkokannan huonosta sopivuudesta Suomen talouteen tällä hetkellä. Valtiovarainministeriö ennusti inflaation olevan 0,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,6 prosenttia vuonna 2026. Suomen pankin inflaatioennusteet olivat 0,8 prosenttia vuodelle 2025 ja 1,6 prosenttia vuodelle 2026. Nämä ennusteet sisältävät oletuksia talouden suunnan muutoksesta, joka on kuitenkin siirtynyt jatkuvasti tulevaisuuteen. Näin ollen inflaatio jäänee todellisuudessa näiden ennusteiden alapuolelle.

Vuodelle 2026 Suomen pankki ennustaa 1,4 prosentin talouskasvua. Valtiovarainministeriön syksyn ennuste on 1,0 prosenttia vuodelle 2025 ja 1,7 prosenttia vuodelle 2026 (VM, 22.09.25). Ennusteisiin liittyy kuitenkin tällä hetkellä epävarmuutta talouden taitteen ajankohdan suhteen. Talouskasvun alkamisen ajankohdalla voi lyhyellä aikavälillä olla melko suuri merkitys bruttokansantuotteen kasvuennusteisiin kantaluvojen muutoksen perusteella.

Tuoreessa syksyn taloudellisessa katsauksessaan valtiovarainministeriö ennustaa työttömyysasteen nousevan 9,4 prosenttiin vuonna 2025 ja laskevan sitten 8,4 prosenttiin vuonna 2027. Työttömyysasteella on suora vaikutus palkkasummaan ja täten kirkollisverotuottoihin. Mikäli valtiovarainministeriön ennuste työttömyysasteen kehityksestä pitää paikkansa, on tällä kehityksellä positiivinen vaikutus kirkollisverotuottojen kehitykseen.

1.3 Seurakuntatalouksien talouden kehitys

Vuonna 2024 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 1,055 miljardia euroa. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 miljoonalla eurolla (+1,9 %) vuodesta 2023. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 tuotto kasvoi 105,2 miljoonalla eurolla (+11,3 %). Kirkollisveron määrä on nyt kasvanut kuutena peräkkäisenä vuonna, mitä ennen kirkollisveron tuotto aleni kolmena vuonna peräkkäin – rahanarvon muutos huomioiden neljänä vuonna.

Verotulot kasvoivat 206 seurakuntataloudessa (84 %) ja vähenivät 40 seurakuntataloudessa (16 %). Edellisenä vuonna kirkollisveron tuotto kasvoi 239 seurakuntataloudella (97 %) ja väheni ainoastaan 8 seurakuntataloudella (3 %). Vuodeksi 2024 kirkollisveroprosenttia korotti seitsemän ja laski kaksi seurakuntataloutta.

Vuodelle 2025 on ennustettu jälleen merkittävää kirkollisverotulojen kasvua. Kasvu on seurausta hallituksen julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteistä, joilla se pyrkii lisäämään kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisvero määräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero. FCG:n toukokuisen ennusteen mukaan verotulot nousisivat koko kirkon tasolla noin 6,7 % vuonna 2025 ja 1,7 % vuonna 2026.

1.4 Hattulan seurakunnan talouden kehitys ja talouden näkymät

Kirkollisveron kehitystä arvioitaessa on oleellisempaa kirkollisveroa maksavien määrä ja verotettavan tulon kehitys kuin jäsenmäärän muutos. Tulevina vuosina harveneva kirkollisveroa maksavien joukko ylläpitää kirkon toiminnan. Toisaalta vaikka kirkollisverotuotot euromääräisesti nousisivat, ne eivät kuitenkaan nouse reaalisesti korkean inflaation vuoksi. Toimintakulut ovat nousseet hintojen nousun ja palkkatarkistusten myötä huomattavasti.

Seurakuntien taloudellinen liikkumavara jatkaa siis pitkällä aikavälillä kaventumistaan, ja jäsenmäärät ovat vähentyneet merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana. Niukkenevat resurssit tarkoittavat mahdollisia toiminnan keskittämisiä tai työmuodoista luopumista. Hattulan seurakunnassa on varauduttu tilanteeseen etupainotteisesti, äkkinäisiin ratkaisuihin ei ole tarvetta ja taloudellinen tilanne on toistaiseksi vakaa.

Valtionrahoitus ja verotulot

Hallitus on esittämässä, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan kertaluonteisesti 9,8 miljoonalla eurolla sekä vuonna 2026 että vuonna 2027. Valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2026 esitetään 96 041 000 euroa. Kirkon keskusrahaston talousarviossa esitetään, että seurakunnille suoraan jaettava summa olisi 85 160 900 euroa.

Kirkolliskokous muutti valtion rahoituksen jakoperusteita marraskuussa 2024. Valtion rahoitusta seurakunnille jaettaessa käytetään jatkossa mallia, jonka painokertoimet menevät siten, että 15 prosenttia seurakuntataloudelle jaetta-vasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksiin suhteelliseen osuuteen, 15 prosenttia seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 prosenttia seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 prosenttia seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvoon. Vuodet 2025 ja 2026 ovat siirtymävuosia, jolloin puolet seurakunnille jaettavasta rahoituksesta jaetaan aiemman euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan ja puolet uuden jakoperusteen mukaan.

Kirkkohallitus on ohjeistanut yleiskirjeessään 33/2024, että valtion rahoituksen leikkaus tulee kattaa hautaustoimen maksuja korottamalla, koska kirkollisverotuottoja ei tule käyttää hautaustoimen kulujen kattamiseen. Hattulan seurakunnassa on käyty ja tullaan käymään läpi hautaustoimen hinnoittelua, jotta päästään tilanteeseen, missä hautaustoimen kulut katetaan laskennallisesti valtion rahoituksella ja hautaustoimen maksutuotoilla. Tässä yhteydessä tullaan käymään läpi myös kustannusten kohdentumisen oikeellisuus.

Valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin Hattulan seurakunta on saanut kulluvana vuonna syyskuun loppuun mennessä 136,9 t€.

Kirkkovaltuusto vahvisti 8.9.2025 (KV 3/2025, 24 §) vuoden 2026 tuloveroprosentiksi 1,45. Hattulan seurakunnan kirkollisveroprosentti on muihin seurakuntiin nähden maltillisella tasolla. Koko kirkon seurakuntien tuloveroprosenttien keskiarvo vuonna 2025 on 1,66. Kaikista seurakunnista 81,2 %:lla kirkollisveroprosentti on 1,50 tai enemmän.

Vuoden 2025 kirkollisveroja on tilitetty Hattulan seurakunnalle syyskuun loppuun mennessä yhteensä 1,656 M€.

Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Hattulan seurakunnan tilanne on vakaa. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on pysynyt lähes ennallaan kahtena edellisenä vuonna ja maksuvalmius on hyvällä tasolla. Seurakunnan toiminnassa ja hallinnossa ei ole ilmennyt puutteita.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Seurakuntatalouden tilanne TP 2024	Toimenpiteet tilanteen korjaimiseksi/arvio kuluva vuosi	TA 2026
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hautustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. • Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa. 	Hautustoimen ja hautausmaan ylläpitotehtävien resurssit ovat olleet riittävät.	Ei tarvetta toimenpiteille.	Hautaukseen liittyvät maksut käydään läpi tavoitteena suosituksen mukainen hinnoittelu. Varmistetaan kustannusten kohdentumisen oikeellisuus.
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet. 	Toimielinten toimivuudessa ei ole ongelmia eikä hallintomenettelyissä ole havaittu puutteellisuuksia.	Ei tarvetta toimenpiteille.	
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	Perustehtävien mukaisessa toiminnassa ei ilmeisiä puutteita/laiminlyönnejä. Jäsenmäärä on laskenut viimeisen viiden vuoden aikana 7 %, jäsenmäärä 6 887. Toimintaa uudistetaan ja toimintakulttuuria kehitetään ja tarkastellaan.	Ei tarvetta toimenpiteille.	Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut 6,8 % viiden vuoden aikana
4. Johtaminen seurakunnassa <ul style="list-style-type: none"> • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/misio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa. 	Seurakunnalla on voimassa oleva strategia, kiinteistöstrategia, koulutussuunnitelma sekä valmiussuunnitelma, jotka päivitetään tarvittaessa/sovitusti. Teemme tarvittaessa muiden seurakuntien ja tuomiokapitulin kanssa tehdään yhteistyötä.	Ei tarvetta toimenpiteille.	
4. Seurakunnan henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	Henkilöstön määrä on vakiintunut nykytasolle ja toimintaa sopeutettu vastaavasti. Työhyvinvointi on erinomaisella tasolla. Rekrytoinneissa on ollut hakijoita.	Ei tarvetta toimenpiteille.	Henkilöstön määrä säilyy nykytasolla.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	TP 2024	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi/arvio kuluva vuosi	TA 2026
1. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kahtena peräkkäisenä vuotena tai kirkollisveroprosentti on 2,0 (tai korkeampi).	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 346 857 € ylijäämäinen. Kertaluonteisia eriä oli leirikeskukseen kertaluonteiset poistot 511 749,38 €. Kirkollisveroprosentti on 1,45.	Ei tarvetta toimenpiteille.	Tilikauden tulos on ylijäämäinen.
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 2,438 meur.	Ei tarvetta toimenpiteille.	Taseen edellisten tilikausien ylijäämä pysyy ennallaan tai kasvaa.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä vuotena.	Maksuvalmius on 340 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.	Maksuvalmius on yli 90 päivää.
4. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on pysynyt lähes ennallaan kahtena viimeisenä vuotena. Tähän syynä on ollut henkilöstökulujen ja toimintakulujen tasapainoinen nousukehitys.	Seurataan henkilöstökulujen osuutta toimintakuluista. Pyritään etupainotteisesti ennakoimaan mahdollisia tulevia muutoksia.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista ei kasva.

Hattulan seurakunta ei muodosta konsernia.

Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät

Hattulan kunnan asukasluvun ennustetaan vähenevän Tilastokeskuksen ennusteen mukaan noin 0,2 prosenttia vuodessa. Kunnan asukasluku oli 9 361 (31.12.2024). Väestö vanhenee, eläkeläisten määrä kasvaa ja syntyvyys on kääntynyt laskuun. Tämä on haaste sekä kunnan elinvoimaisuudelle, että kirkon toiminnalle. Väestöllinen huoltosuhde* 69,9 (31.12.2024) on valtakunnan keskiarvoa (61,6) korkeampi.

Hattulan seurakunnan jäsenmäärä oli 6 887 (31.12.2024). Jäsenennusteen mukaan jäsenmäärä on noin 6 150 vuonna 2030. Jäsenistö vähenee noin 1,9 %:n vuosivauhtia. Hattulan seurakunnan väkiluku on vähentynyt vuosittain tasaisesti syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen kehityksen takia. Kirkkoon kuulumisaste Hattulassa on hyvällä tasolla. Koko kirkossa vuonna 2024 kirkkoon kuulumisuus-% oli noin 62,2, Tampereen hiippakunnan seurakunnilla 63,4 ja Hattulan seurakunnassa 74,6 (31.12.2024).

*Väestöllisellä huoltosuhteella ilmoitetaan, kuinka monta ei-työikäistä kuntalaista on kutakin sataa työikäistä (15–64-vuotiaat) kohti.

Kirkkohallituksen teettämän jäsenennusteen mukaan koko Suomen kirkkoon kuuluvien määrä laskee kymmenessä vuodessa vanhenevan ikärakenteen sekä kirkosta eroamisten vuoksi -13,1 %. Hattulan seurakunnan jäsenmäärän ennustetaan laskevan samassa ajassa -17,2 %.

	Jäsenet, henk.	Muutos vuodesta 2023, henk.	Muutos vuodesta 2023, %	Kirkkoon kuuluvuus, %
2024	6 887	-77	-1,1 %	74,6
2025	6 758	-206	-3,0 %	72,9
2026	6 632	-332	-4,8 %	71,7
2027	6 509	-455	-6,5 %	70,6
2028	6 388	-576	-8,3 %	69,4
2029	6 268	-696	-10,0 %	68,3
2030	6 150	-814	-11,7 %	67,2
2031	6 033	-931	-13,4 %	66,1
2032	5 920	-1 044	-15,0 %	65,0
2033	5 808	-1 156	-16,6 %	63,9

Verotuloarvio

Kirkkohallituksen FCG:ltä tilaaman kevään verotuloennusteen mukaan vuonna 2026 verotuloja ennustetaan koko kirkon tasolla kertyvän 1,1 miljardia euroa ja kasvun vuodesta 2025 olevan noin 1,7 prosenttia. Verotulojen arvioitiin vuonna 2025 kasvavan noin 6,7 prosenttia. Arvioituun kasvuun vaikuttaa merkittävästi hallituksen julkisen talouden sopeutustoimina tekemät lakimuutokset.

Kirkkovaltuusto päätti vuoden 2026 kirkollisveroprosentiksi 1,45. Verotulokertymään vaikuttavat monet tekijät kuten talouden yleinen kehitys, työllisyystilanne, seurakunnan jäsenten ansio- ja eläketulojen määrä sekä seurakunnan tuloveroprosentti.

Seurakunnan painopistealueet

Hattulan seurakunnan missio, visio ja strategia

Hattulan seurakunnan tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen, rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta, pitää ovia auki kaikille. Seurakunnan perustehtävä on julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana. Tämä on myös olemassaolomme perimmäinen syy. Perustehtävä ohjaa kaikkea seurakunnan elämää ja toimintaa.

Hattulan seurakunnan arvot ovat kirkon yhteisiksi arvoiksi määritellyt, perinteiset kristilliset hyveet: Usko, toivo ja rakkaus (1 Kor 13:3). Arvot kertovat mitä asioita pidämme hyvinä ja tavoiteltavina. Arvojen tulee ohjata seurakuntamme arjen toimintaa ja päätöksentekoa samoin kuin haastaa keskusteluun. Uskon kautta syntyvä yhteys Jumalaan luo kristityn ja seurakunnan elämään perustan. Toivon taustalla on Jeesuksen lupaus Jumalan oikeudenmukaisuudesta, huolenpidosta ja iankaikkisesta elämästä. Rakkaus merkitsee lähimmäisistä välittämistä aina ja kaikkialla.

Strategiset painopisteet vuoteen 2026 on viestiä rohkeasti ja ymmärrettävästi Kristuksesta, toimia yhdessä, tukea arjen hyvinvointia ja pitää yllä toivoa sekä toimia vastuullisesti ja kulttuuriperintöä vaalien.

1.5 Ympäristöasiat

Kirkkohallituksen virastokollegio myönsi 20.10.2022 Hattulan seurakunnalle Kirkon ympäristödiplomin vuosille 2022–2026. Seurakunta haki ympäristödiplomia tuolloin ensimmäistä kertaa. Kirkkoneuvosto on nimennyt ympäristövastaavan ja -työryhmän, joiden vastuulla on mm. seurakunnan ympäristöohjelman toteutumisen valvonta sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta.

Ympäristöasioissa toimimme arvoaikuttajana ja esimerkkinä. Kirkon energia- ja ilmastostrategia tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Energiatehokkuutta tulee lisätä ja syventää kirkon työtä ympäristökasvattajana. Hattulan seurakunnan ympäristöohjelman tavoitteet on johdettu Kirkon energia- ja ilmastostrategiasta. Seurakunta on strategian mukaisesti luopunut jo suuresta osasta vähällä käytöllä olevista tiloista.

Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti.

Tulevana vuonna valmistuvassa kiinteistöstrategiassa kiinnitämme huomiota siihen, että kiinteistökantamme on ympäristöystävällistä eikä meillä ole kiinteistökantaa, joka ei ole toiminnan kannalta välttämätöntä. Strategiassa tarkastelemme avoimin mielin sitä, mikä vielä toimii ja mistä on aika luopua. Tarkastelemme ja arvioimme tilojen vuokrausta aitona vaihtoehtona tilojen omistamiselle. Kiinteistöstrategia laaditaan Kirkkohallituksen mallin ja ohjeiden mukaisesti. Tavoitteenamme on, että kiinteistötoimea koskevaan päätöksentekoon on jatkossa aina sisällytetty myös ympäristövaikutusten arviointi.

Seurakunnassamme on käytössä Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri, jossa rakennusten, kiinteistöjen sekä arvoesineiden perustiedot ovat yhteisessä tietokannassa.

Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset

Hattulan seurakunnan toimintaan ei ole suunnitteilla suuria muutoksia, kuten seurakuntaliitoksia tai merkittäviä yhteistyökuvioita naapuriseurakuntien kanssa.

Riskien hallinta

Arvioitaessa seurakunnan toiminnan tulevaa kehitystä on tärkeää tunnistaa mahdolliset seurakunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit. Hattulan seurakunnassa riskit on tunnistettu ja arvioitu. Seurakunta huolehtii, että kiinteistöjen pelastussuunnitelmat ovat ajantasaiset. Pelastussuunnitelmassa on huomioitu myös kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkollinen esineistö.

1.6 Henkilöstö

Vuoden 2025 alussa seurakunnan palveluksessa oli vakinaisessa virka- /työsuhteessa 20 henkilöä. Vuoden aikana taloussihteeri irtisanoutui ja hänen tilalleen palkattiin uusi työntekijä. Talouspäällikön virassa 5.2.2025 aloittanut irtisanoutui ja virkasuhde päättyi 31.7.2025. Virka täytettiin määräaikaisesti ajalle 1.10.2025-30.9.2026 ja samalla palkattiin uusi taloussihteeri. Yksi seurakuntapastoreista oli virkavapaalla 1.1.2025-31.8.2025 ja toinen seurakuntapastori 1.10.2024-27.7.2025 välisen ajan. Molempien virkavapaiden ajaksi on palkattu viransijaiset. Kaksi seurakuntapastoria irtisanoutui vuoden aikana ja heidän tilalleen on valittu uudet seurakuntapastorit.

HENKILÖSTÖ TYÖALOITTAIN	9/2025
Seurakuntapapisto	4
Kirkkomuusikot	1
Diakoniatyöntekijät	2
Nuorisotyöntekijät	2
Varhaiskasvatuksen työntekijät	2
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	3
Hautausmaatyöntekijät	2
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	5
YHTEENSÄ	21

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrä on tarkoitus suunnitelmavuosina pitää nykyisellä tasolla. Huolellisella pidemmän aikavälin henkilöstösuunnittelulla turvataan, että seurakunnalla on tulevaisuudessa-kin riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit toiminnan toteuttamiseksi. Viran tai työsuhteen tullessa avoimeksi selvitetään, täytetäänkö virka/tehtävä, voidaanko se hoitaa muilla järjestelyillä (tehtävänkuvien yhdistely, uusien toimintatapojen kokeilu tai ulkoistaminen) tai onko mahdollisuuksia kehittää yhteistyötä muiden seurakuntien tai toimijoiden kanssa.

Määräaikaisen henkilöstön tarve kohdentuu ensisijaisesti kesäajalle hautausmaiden ja kiinteistöjen piha-alueiden hoitoon, Pyhän Ristin kirkon opastyöhön, nuoriso- ja rippikoulutyöhön sekä kesän muiden leirien ruokahuoltoon. Määräaikaisen henkilöstön määrää voidaan tarpeen mukaan hieman kasvattaa.

Vapaaehtoisten työpanokset ovat pienessä seurakunnassa merkittävä apu ja vapaaehtoisten aktivointi hyödyttää kaikkia osapuolia. Vapaaehtoistyötä tulee kehittää, jotta pystytään reagoimaan muuttuvaan toimintaympäristöön ja yhteiskunnan muutoksiin: miten rohkaistaan seurakuntalaisia mukaan toimintaan ja löydetään kaikille paikka yhteisen vastuun kantajana. Yhteisöllisyydellä on suuri merkitys hyvinvoinnille ja auttaminen synnyttää onnellisuutta. Vapaaehtoistoiminnan kautta voi parhaimmillaan löytää merkityksen ja yhteyden mielekkääseen elämään.

Hattulan seurakunnassa on laadittu työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämiseksi koulutussuunnitelma henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimuksen mukaisesti (KirVESTES liite 12)

Henkilöstökulut

	1.1.-31.12.2024 Toteuma (€)	1.1.-31.12.2023 Toteuma (€)	1.1.-31.12.2022 Toteuma (€)
Palkat ja palkkiot	-953 190,94	-929 617,73	-833 046,08
Eläkekulut	-197 693,14	-192 038,26	-172 576,31
Muut henkilösivukulut	-24 031,21	-28 679,21	-18 732,96
Saadut henkilöstökorvaukset	11 649,92	7 773,21	5 193,01
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	-531,32	0,37	-684,72
Palkka ja henkilöstökulut yhteensä	-1 163 796,69	-1 142 561,62	-1 019 847,06
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-22 257,83	-24 844,58	-16 882,60
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-8 218,63	-6 404,71	-6 175,26
Työterveyshuolto	-29 163,63	-22 450,86	-19 247,78
Työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, (mm. smartum ja lounasetu)	-8 077,83	-12 162,49	-8 342,56

Henkilökunnan työhyvinvoinnin tukemiseen tarkoitettu määräraha on 8 000 €. Määrärahaa käytetään pääasiassa kahdesti vuodessa jaettavaan liikunta- ja kulttuurisaldoon, työpaikkaruokailun tukemiseen, työhyvinvointia ylläpitäviin palveluihin (hieronta ja fysikaalinen hoito) sekä TYHY-toimintaan. Vuodelle 2027 on lisäksi varattu 6 000 € määräraha TYHY-retkille.

Työntekijöiden koulutukseen on varattu n. 1,3 % henkilöstön palkkakustannuksista, yhteensä 13 000 €. Määräraha on varattu Muu yleishallinto -tehtäväalueelle.

1.7 Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakunnalle on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta. Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä. (KJ 6:2.3)

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, rahoitusosasta ja investointiosasta. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

Käyttötalous muodostuu pääluokista, joita ovat hallinto, seurakunnallinen toiminta, hautaus-toimi ja kiinteistötoimi. Pääluokat koostuvat tehtäväalueista, jotka puolestaan muodostuvat yhdestä tai useammasta tulosityksiköstä/kustannuspaikasta.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston/yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuun tarkoitukseen eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 6:2).

Määräraha on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle antama, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on kirkkovaltuuston talousarviossa tehtäväalueelle asettama tulotavoite. Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot pääsääntöisesti bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Määrärahat ja tuloarviot voivat kuitenkin olla sitovia bruttositovuuden sijasta myös nettona, jolloin esim. tehtäväalueen toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on sitova.

Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion käyttötalousosassa tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet ja muut toiminnan tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sillä tasolla, jolla talousarvio on sitova kirkkovaltuustoon nähden.

Hattulan seurakunnan talousarvion sitovuustasot

Kirkkovaltuusto päättää talousarviosta pääluokkatasolla ja kirkkoneuvosto tehtäväaluetasolla. Muilta osin talousarvion tilierittely on luonteeltaan ohjeellinen käyttösuunnitelma. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat riittävät sitomattomien menojen kattamiseen.

Hattulan seurakunnassa talousarvion käyttötalousosan kirkkovaltuuston sitovuustaso on talousarvion pääluokkataso nettomeno (toimintakate 1) ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväaluetaso. Investoinneissa sitovuustaso on kirkkovaltuustoon nähden investointiosan netto ja kirkkoneuvostoon nähden hanketasoinen. Vuotuisuusperiaatteen mukaisesti kuluvan vuoden talousarvion merkitty summa on sitova. Talousarvion sisäiset erät ja laskennalliset erät eivät ole sitovia. Käyttökohteeltaan sidottuja eriä ovat palkat ja palkkiot sekä avustukset.

Viranhaltijoiden sitovuustaso on käyttötalousosan pääluokissa 1 ja 2 (yleishallinto ja seurakunnallinen toiminta) tehtäväalueiden nettomeno ja pääluokissa 4 ja 5 (hautaus- ja kiinteistötoimi) pääluokan toimintakate. Tilien välisiä tavanomaisia ylityksiä ja alituksia ei tarvitse tuoda kirkkoneuvoston käsiteltäväksi edellyttäen, että sitomattomat määrärahat riittävät sitomattomien menojen kattamiseen.

2 KÄYTTÖTALOUS

Seurakunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Käyttötalousosassa esitetään tehtävääaluekohtaiset ulkoiset tulot ja menot. Talousarvion käyttötalousosassa kirkkovaltuusto hyväksyy toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot tehtävääalueille tehtävien hoitamista varten. Kirkkovaltuuston sitovuustaso on talousarvion pääluokkatason nettomeno. Sitova taso/rivi on taulukoissa merkitty tummennetulla pohjalla.

Sisäiset erät eivät ole sitovia, eikä niitä esitetä talousarviossa. Seurakunnallisen toiminnan tehtävääalueilla näkyvät sisäiset kulut ovat sisäisiä tilavuokria, siinä suhteessa kuin tehtävääalue on käyttänyt seurakunnan omassa omistuksessa olevia kiinteistöjä. Kiinteistöjen kohdalla tilavuokrat näkyvät sisäisenä tuottona.

Sisäisillä vyörytyksillä siirretään tiettyjä kulueria. Eläkerahastomaksut vyörytetään kuluksi kaikille niille tehtävääalueille, joilla on maksettuja palkkoja, maksettujen palkkojen suhteessa. Kiinteistöhallinnon kulut vyörytetään kiinteistöihin liittyville tehtävääalueille, niiden bruttokulujen suhteessa. Hallintokulut (tehtävääalueet kirkolliset vaalit, kirkkovaltuusto, kirkkoneuvosto, taloushallinto, tilintarkastus, kirkkoherranvirasto) sekä verotuskulut ja keskusrahastomaksut vyörytetään seurakunnallisen toiminnan ja hautatoimen tehtävääalueiden kustannuksiksi.

Yhteensä	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	219 127,12	181 540	169 440	204 249	196 049	198 949
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 895 468,39	-2 059 407	-2 064 707	-2 124 085	-2 136 035	-2 063 585
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-1 676 341,27	-1 877 867	-1 895 267	-1 919 836	-1 939 986	-1 864 636
Toimintatuotot (sisäiset)	908 447,65					
Toimintakulut (sisäiset)	-908 447,65					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 676 341,27	-1 877 867	-1 895 267	-1 919 836	-1 939 986	-1 864 636
Poistot ja arvonalentumiset	-697 953,52	-183 850	-180 900	-189 350	-235 850	-235 850
Laskennalliset erät	-287 712,99					
Sisäiset korkokulut	-76 057,46					
Sisäiset vyörytyserät	-211 655,53					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-2 662 007,78	-2 061 717	-2 076 167	-2 109 186	-2 175 836	-2 100 486

2.1 Hallinto

Pääluokka 1. Hallinto	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	1 822,77	6 700	6 700	6 900	6 900	6 900
Toimintakulut (ulkoiset)	-332 534,50	-388 981	-390 981	-411 685	-403 535	-392 685
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-330 711,73	-382 281	-384 281	-404 785	-396 635	-385 785
Toimintakulut (sisäiset)	-122 943,40					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-122 943,40					
Laskennalliset erät	-453 655,13	-382 281	-384 281	-404 785	-396 635	-385 785
Sisäiset vyörytyserät	431 571,64					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	431 571,64					

Kirkolliset vaalit

Tehtävä ja perustoiminnot: Seurakuntavaalit 2026

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella: Uusien luottamushenkilöiden perehdyttäminen

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Seurakuntavaalien toteuttaminen kirkkohallituksen ohjeistuksen pohjalta	Vaaliprosessi hoidettu asianmukaisesti
2. Seurakuntalaisten innostaminen äänestämään seurakuntavaaleissa	Syyskaudella 2026 vaaleihin liittyvä tietoisuus somessa viikoittain

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto

Tehtävä ja perustoiminnot:

Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla neljän vuoden kaudeksi valittu kirkkovaltuusto. Seurakunnan käytännön toimintaa ja yleistä hallintoa johtaa kirkkoneuvosto, jonka jäsenet kirkkovaltuusto valitsee kahden vuoden välein. Kirkkoneuvosto toimeenpanee kirkkovaltuuston päätökset ja vastaa siitä, että kirkkovaltuuston hyväksymää talousarvioita noudatetaan.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Piispantarkastusprosessin ja strategian nostamat suuntaviivat. Turvataan perustehtävän mukainen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaava toiminta. Asioiden hyvä valmistelu ja sujuva käsittely. Päivitetään hallinnon käytäntöjä, ohjesääntöjä ja valmiussuunnitelmaa tarpeen mukaan. Uuden valtuustokauden käynnistyminen vuoden 2027 alusta.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Piispantarkastuksen toteutuminen	Yhteistyö ja osallisuus prosessissa, sen vaatimien dokumenttien toteutuminen sekä piispantarkastuksen arviointi
2. Seurakunnan uuden strategian valmistelut	Uusi strategia hyväksytään vuoden 2026 aikana

Muu yleishallinto, talous- ja henkilöstöhallinto, tilintarkastus ja valvonta

Tehtävä ja perustoiminnot:

Muu yleishallinto kattaa ne toimistotyön ja hallinnon osa-alueet, jotka eivät kuulu muille hallinnon tehtäväalueille (mm. työterveyspalvelut, koulutus, TYHY-toiminta). Muun yleishallinnon tehtävänä on turvata tasapuoliset ja työtä tukevat toimintaedellytykset kaikille seurakunnan työntekijöille.

Kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Valtuustokautena 2023–2026 tilintarkastajana toimii Revisium Oy, vastuullisena tilintarkastajana Jaakko Rönkkö.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä hoitaa talouspäällikkö yhdessä taloussihteerin sekä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Yhteistyötoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu. Lisäksi kirkkoherra osallistuu yhteistyötoimikunnan kokouksiin. Toimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään työsuojelua, työturvallisuutta ja muuta yhteistoimintaa koskevia asioita.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakunnan talouden tasapainon ylläpito ja kehittäminen. Pysyvässä hallinnon ja johtamisen tavoitteena on hyvä henkilöstöpolitiikka; avoimesti, arvostaen, oikeudenmukaisesti ja osallistaen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Edistämme työhyvinvointia ja työssä-jaksamista	Kaksi työhyvinvointiin liittyvää tapahtumaa/päivää on järjestetty ja 90 % työntekijöistä on osallistunut niihin
2. Seuraamme henkilöstön näkemystä työhyvinvoinnin kehittymisestä	Työhyvinvointikyselyn toteuttaminen
3. Uuden työntekijän hyvä alku työyhteisössä	Perehdyttämissuunnitelman päivittäminen

Kirkonkirjojenpito

Tehtävä: Jäsenrekisterin tietojen ylläpitäminen seurakunnan jäsenistä

Perustoimintokuvaus:

Hattulan seurakunta kuuluu Tampereen aluekeskusrekisteriin, jossa hoidetaan keskitetysti seurakunnan kirkonkirjojen pito. Kirkonkirjoilla tarkoitetaan erilaisia seurakunnan ylläpitämiä rekistereitä ja luetteloita, kuten luettelot seurakunnan jäsenistä, syntyneistä ja kastetuista, rippikoulun käyneistä ja konfirmoiduista sekä henkilöistä, joiden avioliiton esteistä on toimitettu tutkinta. Ajantasaiset tiedot suomalaisista ovat nykyisin väestötietojärjestelmässä, jonka päivittämiseen seurakunnat osallistuvat ja josta ne saavat tehtäviensä hoidossa tarvitsemiaan tietoja. Kastetta, vihkimistä ja hautaamista koskevien tietojen lisäksi uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain (614/1998) 5 §:n 6 kohdassa tarkoitettuina muina vastaavina toimituksina jäsenrekisteriin talletetaan tieto jäsenen rippikoulun suorittamisesta, konfirmaatiosta, avioliiton siunaamisesta ja hautaan siunaamisesta (KJ 16 1§)

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hyvä yhteistyö Tampereen aluekeskusrekisterin kanssa

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Osallistutaan Aluekeskusrekisterin ajankohtaiskatsauksiin ja yhteistyöryhmän kokouksiin	Toteutuneet tilaisuudet ja läsnäolo niissä
2. Kirkonkirjojenpidon hyvä hoitaminen Hattulan seurakunnan osalta	Työntekijöiden ohjaus ja perehdytys ajankohtaisista muutoksista

Seurakuntatoimisto

Tehtävä:

Hattulan seurakunnan seurakuntatoimisto hoitaa kirkkoherranviraston ja taloustoimiston tehtäviä.

Perustoimintokuvaus:

Seurakuntatoimisto toimii asiakaspalvelupaikkana (esim. kirkollisten toimitusten varaukset, hautausasioiden sopiminen) ja seurakunnallisen toiminnan tukena (esim. ilmoittautumiset, luttelot, sisäinen tiedotus, postitus). Seurakuntatoimiston tehtävänä on tukea kirkkoherran, talouspäällikön ja muiden seurakunnan työntekijöiden toimintaa sekä huolehtia osaltaan seurakunnan asiakaspalvelutyöstä ja tarvittavien tietojen toimittamisesta aluekeskusrekisteriin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Sujuva asiakaspalvelu sisäisille ja ulkoisille asiakkaille

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
Seurakuntatoimiston kokonaisuuteen liittyvät tarkastelut	Työn kokonaisuus, tehtävät ja resurssoinnit käyty läpi seurakuntatoimiston tiimissä

2.2 Seurakunnallinen toiminta

Pääluokka 2. Seurakunnallinen toiminta	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	38 292,55	34 940	33 340	39 649	39 649	39 649
Toimintakulut (ulkoiset)	-880 499,05	-984 864	-1 001 864	-1 018 060	-1 018 060	-1 018 060
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-842 206,50	-949 924	-968 524	-978 411	-978 411	-978 411
Toimintakulut (sisäiset)	-785 504,25					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 627 710,75	-949 924	-968 524	-978 411	-978 411	-978 411
Laskennalliset erät	-517 945,64					
Sisäiset vyörytyserät	-517 945,64					
Työalagate (ulkoiset ja sisäiset)	-2 145 656,39	-949 924	-968 524	-978 411	-978 411	-978 411

Jumalanpalveluselämä

Tehtävä:

Messu seurakunnan elämän keskuksena. Seurakunnan palveleminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

Perustoimintokuvaus:

Kirkkovuoden rytmittämä jumalanpalveluselämä. Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivinä Hattulan kirkossa klo 10, Tyrvännön kirkossa kerran kuukaudessa klo 10. Kesäkauden messut kesäelokuun ajan pääosin Pyhän Ristin kirkossa. Syys- ja kevätkaudella iltamessu noin kerran kuukaudessa seurakuntatalolla. Lisäksi perhemessuja ja muita jumalanpalveluksia.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Messu seurakunnan elämän keskuksena sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen jumalanpalveluselämässä. Jatketaan messujen striimauksia.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Muodostetaan selkeä rakenne messuvapaaehtoisista (esim. jumalanpalvelusryhmät), jotka ottavat vastuuta messun toteuttamisesta yhteistyössä työntekijöiden kanssa.	Ryhmien/messuvapaaehtoisten määrä ja toiminnan käynnistyminen
2. Kaikki työmuodot osallistuvat jumalanpalveluksen valmisteluun ja toteuttamiseen 1-2 kertaa vuodessa	Yhteistyössä toteutuneet jumalanpalvelukset

Hautaan siunaaminen

Tehtävä ja perustoiminto:

Hautaan siunaaminen on kirkollisena toimituksena osa seurakunnan jumalanpalveluselämää, jossa tärkeänä on sielunhoidollinen näkökulma, omaisten rinnalla kulkeminen ja kristillisen ylösnousemususkon esillä pitäminen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hautaan siunaamisten hyvä hoitaminen ja omaisten tukeminen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
Hautaukseen liittyvän palveluketjun yhteistyönäkökulma hautaustoimistojen kanssa	Toteutunut informaatio/neuvottelu

Muut kirkolliset toimitukset

Tehtävä:

Kohtaamiset ja kirkon sanoman esillä pitäminen ihmisten elämän tärkeissä käännekohtissa.

Perustoimintokuvaus:

Kirkolliset toimitukset ovat olennainen osa seurakunnan perustehtävää, sanan ja sakramenttien hoitamista. Tärkeimmät ”muut kirkolliset toimitukset” ovat kaste, avioliittoon vihkiminen ja konfirmaatio. Lisäksi kirkollisiin toimituksiin kuuluvat mm. avioliiton siunaaminen, kodin siunaaminen, yksityinen rippi, ehtoollinen sairaan luona ja erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät rukousketket.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kirkollisten toimitusten hyvä hoitaminen. Kirkollisten toimitusten uudistustyön seuraaminen ja hyödyntäminen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
Kaste- ja kummitodistusten uusiminen	Uudistuneet materiaalit

Aikuistyö ja muut seurakuntatilaisuudet

Tehtävä:

Tavoittaa evankeliumilla sitä aikuista väestöä, joka kokee tarvitsevansa yhteyttä Jumalaan ja seurakuntaan sekä muiden aikuisten seura.

Perustoimintokuvaus:

Säännöllistä pienryhmätoimintaa ja aikuisille suunnattuja tapahtumia, tilaisuuksia ja retkiä. Raamattuopetusta, raamattupiiri, kinkereitä eri puolilla Hattulaa.

Muu seurakuntatyö tarjoaa toimintaa, kohtaamisia ja kristittyjen yhteyden kokemusta kaikille avoimissa tilaisuuksissa sekä hoivakotihartauksissa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Työkäisten ja perheellisten aikuisten kohtaaminen. Seurakuntayhteyden vahvistaminen.

Aikuistyön suunnittelussa otetaan huomioon esimerkiksi perheiden aikuisten tarpeet ja tarjotaan työalarajat ylittävää toimintaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen tai nuorisotyön kanssa. Toivomme myös yhteistyötä diakoniatyön kanssa esimerkiksi Pyhän Patrikin vesperin muodossa.

Hengellistä ja tietopohjaista kristittyinä kasvamista. Suunnittelukaudella myös mahdollisesti neulekerhoa vapaaehtoisen vetämänä, opetustilaisuuksia, retkiä, retriittitoimintaa ja 30-40-vuotiaiden synttäreitä.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Raamatun alkukieliin tutustuttava luentosarja	Järjestetyt tilaisuudet sekä palaute
2. Kristillistä opetusta ja spiritualiteetin tukemista	Järjestettyjen opetustilaisuuksien ja hengellisiä harjoituksia sisältävien tilaisuuksien määrä sekä saatu palaute
3. Yhteistyö eri tahojen kanssa aikuisten tavoittamiseksi	Erilaisten tapahtumien ja toimintojen määrä, joissa mukana esim. muita työaloja, yhteistyökumppaneita ja vapaaehtoisia

Tiedotus ja viestintä

Tehtävä:

Viestintä tukee seurakunnan perustehtävää ja välittää tietoa seurakunnan toiminnasta laadukkaalla ja ajanmukaisella tavalla ja toimii yhtenä kohtaamisen kanavana.

Perustoimintokuvaus:

Ulkoisen viestintä: nettisivut, sosiaalinen media, kausitiedote, lehti-ilmoitukset, esite. Sisäinen viestintä: mm. Katrina-ohjelmisto, työyhteisön kokoukset, muut viestikanavat.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Laadukas sisäinen ja ulkoinen viestintä. Jokainen työntekijä on viestijä omassa tehtävässään. Miten seurakunta huomioi seurakuntaan muuttaneita.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Seurakunnan toiminnan näkyvyyden ja seurakuntalaisten äänen vahvistaminen sosiaalisessa mediassa	Työntekijöiden säännölliset somepäivitykset vuorolistan mukaan ja seurakuntalaisten näkökulma mukana somevideoilla
2. Nettisivujen (Lukkarin) muutokseen lähteminen	Sovitaan Hattulan seurakunnan liittymisen Lukkarin uudistamiseen ja varataan sille riittävät resurssit

Musiikki

Tehtävä:

Luodaan yhteyttä, julistetaan ilosanomaa ja lohdutetaan murheellisia tarjoten kirkkomusiikkia kuunneltavaksi, laulettavaksi ja soitettavaksi. Kaikessa musiikkitoiminnassa huomioidaan myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma.

Perustoimintokuvaus:

Musiikkiryhmien toiminta, musiikkitilaisuuksien järjestäminen ja soittimien huolto. Neliäänisesti laulava Hattulan Pyhän Ristin kuoro on rekisteröity yhdistys ja saa seurakunnalta vuosittain toiminta-avustuksen. Kelloyhtye & Kirkkolaulajat laulavat usein kuorokelloilla laulua säestäen. Soololaulajat palvelevat seurakuntaa yksinlauluin, esilaulajina ja joskus myös ryhmänä. Musiikkitilaisuuksiin kuuluu konsertteja ja yhteislaulutilaisuuksia (esim. Gospel & Flight, Kauneimmat joululaulut ja toivevirsiens illat) sekä niiden yhdistelmiä (esim. Yhteisvastuu-matineat). Musiikkitilaisuuksista tehdään tekijänoikeusmaksuja varten ohjelmailmoitukset Teostolle.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Perustetaan nuorten lauluryhmä.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Tehdään monipuolisia julkaisuja sosiaaliseen mediaan musiikillisesta näkökulmasta	Toteutuneet julkaisut ja niissä uutta ilmettä, mm. uusia teemoja (2-3), uusia kuvakulmia (2-3) ja uusia ääniä (2-3).
2. Järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa Yhteisvastuu-matineoita (kolehti YV-keräykselle) ja Gospel & Flight -yhteislaulutilaisuuksia (kolehti Suomen Lähetyslentäjät ry:lle).	Toteutuneet tilaisuudet, Hattulan kirkossa keväällä, Pyhän Ristin kirkossa kesällä ja seurakuntatalolla syksyllä (1-3 tilaisuutta/ paikka).

Varhaiskasvatus (päiväkerho ja muu lapsi- ja nuorisotyö)

Tehtävä:

Järjestetään laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta. Seurakunnan varhaiskasvatus on läsnä perheiden arjessa iloa tuovana ja voimauttavana toimintana. Kerrotaan lapsille ja perheille rakastavasta Jumalasta, tuetaan kotien kristillistä kasvatusta ja perheiden seurakuntayhteyttä.

Perustoimintokuvaus:

Päiväkerhot, perhekerhot, yhteistyö kunnan varhaiskasvatuksen kanssa, varhaiskasvatuksen ja perhetyön tilaisuudet/tapahtumat.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Varhaiskasvatus osana seurakunnan hengellistä perustehtävää. Seurakunnan varhaiskasvatus on laadukasta, lapsilähtöistä ja turvallista toimintaa, johon kenen tahansa on helppo osallistua.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Seurakunnan varhaiskasvatukseen on helppo tulla mukaan, tilaisuuksiin osallistutaan ja niistä kerätään palautetta	Osallistumisaktiivisuus, kerhoista ja tilaisuuksista saatu palaute
2. Varhaiskasvatuksen jumalanpalvelusten lapsilähtöisyyteen panostaminen	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä sekä lasten sekä heidän huoltajiensa antama palaute
3. Vanhemmuutta ja parisuhdetta tukevan toiminnan aktivointi	Toteutunut toiminta sekä saatu palaute

Varhaisnuorisotyö

Tehtävä:

Tarjotaan laadukasta, huomioonottavaa ja kristillistä sanomaa välittävää toimintaa alakouluikäisille lapsille. Seurakunta näkee, kuuntelee ja kohtaa lapsia sekä pysähtyy olemaan heidän kanssaan.

Perustoiminnot:

MiniKulmis, MiniKulmishjaajien koulutus, leirit ja retket, 10 v-synttarit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Alakouluikäisten tavoittaminen seurakunnan toiminnan piiriin.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. 1.-3. luokkalaisille järjestetään säännöllistä toimintaa	Säännöllinen toiminta on toteutunut
2. Isosten rohkaiseminen pienempien lasten toimintaan	Isosmäärän riittävyys tarpeeseen nähden

Rippikoulutyö

Tehtävä:

Järjestetään kirkkojärjestyksen velvoittamaa rippikoulua, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä.

Perustoimintokuvaus:

Rippikouluikäluokalle suunnatut rippikoulut, jotka toteutetaan pääosin leirimuotoisina. Mahdollisuus myös päivärippikouluun. Rippikoulun opetussuunnitelma sekä Hattulan seurakunnan rippikoulun paikallissuunnitelma määrittelevät rippikoulun sisällön, keston ja paikalliset muuttajat.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Rippikoulun paikallissuunnitelman päivittäminen vuosille 2027-2029.

Rippikoulun käytäntöjen ja aikataulujen vakiinnuttaminen myös Tömäjärven leirikeskukseen käyttökiellon aikana

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Rippikouluikäluokasta yli 90 % ilmoittautuu rippikouluun ja kaikki mukaan lähteneet tulevat konfirmoiduiksi	Ilmoittautuneiden ja konfirmoitujen määrä
2. Rippikoulut koetaan myönteisinä ja turvallisina	Valtakunnallinen rippikoulupalaute

Nuorisotyö ja erityisnuorisotyö

Tehtävä:

Vapaa-ajan toiminnan järjestämistä sekä isostoiminnan ylläpitäminen ja seurakuntayhteyden ylläpitäminen nuorille rippikoulun jälkeisessä elämässä.

Perustoimintokuvaus:

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avoimien ovien toiminta Kulmis ja isoskoulutus sekä nuorten aikuisten toiminta. Nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuksia osallistua seurakunnan toimintaan, rohkaisee vaikuttamaan siihen ja olemaan mukana tapahtumissa sekä auttaa nuoria löytämään oman paikkansa seurakunnassa. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Isostoiminta ja sen kehittäminen. Nuorten osallistaminen vaikuttajaryhmään.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Kannustaa jokaista valmistuvaa isosta hakemaan leirille	Leirille hakeneiden isosten määrä
2. Tarjota Kulmiksella toiminnallisia/ohjelmallisia iltoja	Toteutuneiden toiminnallisten iltojen määrä

Koulu- ja oppilaitostyö

Tehtävä:

Kohdataan koulujen, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoita sekä opettajia. Erityisenä tehtävänä on ylläpitää ja edistää kokonaisvaltaista opiskelu- ja työhyvinvointia, henkilökohtaisten elämäntaitojen kehittymistä sekä yhteisöllisyyden toteutumista oppilaitosympäristössä. Koulutyön kautta tehdään näkyväksi seurakuntaa, opetetaan kristillistä uskoa, elämäntapaa, arvomaailmaa ja traditioita.

Perustoimintokuvaus:

Alakoulujen salihetket, kristillisten juhlien huomioiminen, kiusaamisen vastaiset tunnit, 7-päivät, oppilaitospapin käynnit Lepaan kampuksella kerran kuussa ja mahdollisuuksien mukaan opiskelijatapahtumissa. Pyydettyäessä koulukirkot, oppituntivierailut, leirikouluihin osallistuminen, kriisiapu ja muu yhteistyö.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakunnan näkyväksi tekemistä koulu- ja opiskeluarjessa sekä hyvä yhteistyö opettajien ja muun opetustoimen kanssa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Olla tavoitettavissa yläkoulun oppilaille heidän omassa ympäristössään järjestämällä yhdessä kunnan nuorisotyön kanssa koulupäivystystä.	Toteutuneiden päivystysten määrä
2. Koulu yhteistyön neuvottelut kunnan kanssa	Toteutuneet neuvottelut
3. Koulu- ja oppilaitostyön toteuttamista yhdessä muiden työntekijöiden/työalojen kanssa	Eri työntekijöiden osallistuminen mahdollisuuksien mukaan koulu- ja oppilaitostyöhön

Diakonia

Tehtävä:

Diakoniatyöllä tarkoitetaan vaikeuksissa olevan ihmisen kokonaisvaltaista auttamista, jossa on mm. seuraavia ulottuvuuksia: hengellinen, henkinen, aineellinen, sosiaalinen ja terveydellinen toimintakyvyn tukeminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja diakoniakasvatus.

Diakonian eli palvelun tehtävänä on tehdä korjaavaa ja uudelleen rakentamisen työtä niiden ihmisten parissa, jotka kokevat tarvitsevansa apua hädän ja ahdinkojen keskellä. Tuottaa ihmisille korjaavia kokemuksia arvostuksesta, osallisuudesta ja toivosta silloin, kun elämä on haavoittanut tai ihmistä on kohdannut epäoikeudenmukaisuus. Diakonia pyrkii palauttamaan luottamuksen, rakentamaan siltoja ja mahdollistamaan uuden alun.

Perustoimintokuvaus:

Sielunhoidolliset keskustelut, kotikäynnit, tervehdys- ja syntymäpäiväkäynnit, joista osa on samalla etsivää diakoniatyötä. Vastaanotto toiminta keskittyy ensisijaisesti avustusasiakkaisiin. Ruokajakelutoiminta Punojankulmassa on myös liitännäistoimi EU:sta saaduille ruokakorttien jakamiselle. Vuoden aikana tuetaan yhteisöllistä toimintaa järjestämällä yhteisiä ryhmätoimintoja, tapahtumia, tilaisuuksia, juhlia ja retkipäiviä, joista osa on säännöllistä toimintaa. Erityisryhmille järjestetään pienryhmätoimintaa. Diakoniakasvatusta toteutetaan esim. rippikouluissa

ja TET- ym. harjoittelijoiden ohjauksen kautta. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa edistetään reilumpaa ja oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa, jossa ihmisarvoinen elämä voi toteutua. Tehdään yhteistyötä seurakunnan muiden työmuotojen, paikallisten järjestöjen, yhteisöjen, kunnan eri toimialojen (sosiaali- ja terveystoimi, koulu) ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Diakonia toimii sillanrakentajana ja mahdollistajana, rohkaisten katsomaan huomiseen ja luottamaan siihen, että vaikeuksienkin jälkeen voi löytyä uusia mahdollisuuksia, merkityksen kokemusta ja jopa elämäniloa.

Tarjotaan osallistumis- ja toimimismahdollisuuksia. Tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Järjestetään 2-4 retkipäivää vuoden aikana.	Toteutuneet retket sekä osallistujamäärä / retkipäivä
2. Järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa vertaistukiryhmätoimintaa, tapahtumia ja tilaisuuksia vuoden aikana.	Toteutuneet tapahtumat sekä osallistujamäärä / tilaisuus

Perheneuvonta

Tehtävä:

Parisuhteiden ja perheiden tukeminen

Perustoiminnot:

Perheneuvontapalvelut Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan perheasiain neuvottelukeskuksesta sopimuksen mukaisesti

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hyvän ja kustannuksiltaan ennakoitavan yhteistyön käynnistäminen perheneuvonnassa

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Perheneuvontapalveluiden mahdollistaminen hattulalaisille	Toteutuneet perheneuvonnan käynnit

Sairaalasielunhoito ja palveleva puhelin

Tehtävä:

Sairaalasielunhoito on potilaan, hänen läheistensä ja henkilökunnan tukemista sairauden ja kriisien keskellä, hoitotyön arjessa ja vaativissa erityistilanteissa. Kirkon keskusteluapu (palveleva puhelin) on matalan kynnyksen anonyymi keskustelukanava kaikille, jotka kaipaavat kuuntelijaa ja henkistä tai hengellistä tukea.

Perustoimintokuvaus:

Sairaalasielunhoito on tehtävään koulutettujen virkavastuulla työskentelevien sairaalateologioiden toteuttamaa työtä. Tehtävää voidaan kuvata mm. sanoilla keskustelutuki, auttava, kokonaisvaltainen kohtaaminen. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti. Sairaalasielunhoito toteutetaan yhteistyönä KantaHämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien alueella toimivien seurakuntien kanssa, joita ovat Hämeenlinna-Vanaja, Forssa, Hattula, Hauho, Hausjärvi, Humpila, Janakkala, Jokioinen, Lammi, Loppi, Riihimäki, Tammela ja Ypäjä

Palveleva puhelin on Suomen vanhin auttava puhelin, joka on nykyisin osa Kirkon keskusteluavun kokonaisuutta. Puhelinauttamisen lisäksi palveluun kuuluu netti- ja chattiauttamista. Päivystäjät ovat vaitiolovelvollisia koulutettuja vapaaehtoisia ja kirkon työntekijöitä. Palvelu on valtakunnallinen ja yhteydenottoihin vastataan eri puolilta Suomea.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Yhteistyön jatkaminen ja uusien toimintamallien löytäminen. Mielekkään vapaaehtoistehävän mahdollistaminen seurakuntalaisille kirkon keskusteluavun toiminnassa.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Osallistutaan Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan sairaalasielunhoitotyöhön maksamalla hattulalaisten hoitopäiviin suhteutettu maksuosuus ko. työstä	Toteutunut osuus sairaalasielunhoidon kustannuksista hattulalaisten osalta.
2. Kirkon keskusteluavun/Palvelevan puhelimen uudelleenjärjestelyt Kanta-Hämeessä	Selvitetään mahdollisuutta lähteä mukaan Palvelevan puhelimen toiminnan uudelleenorganisointiin ja toiminnan vahvistamiseen Kanta-Hämeen alueella.

Sielunhoito

Tehtävä:

Sielunhoito on ihmisen auttamista, tukemista ja lohduttamista elämän eri vaiheissa. Se on toivon kannattelua ilossa ja surussa, sairaudessa ja terveydessä.

Perustoimintokuvaus:

Tarjotaan sielunhoitomahdollisuutta ja vertaisryhmätoimintaa

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Sielunhoidollinen kohtaaminen ja työote. Sururyhmätoiminta

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
Toteutetaan sururyhmä läheisensä hiljattain menettäneille	Toteutuneet ryhmät

Lähetys

Tehtävä:

Lähetystyö perustuu Jeesuksen antamaan lähetyskäskyyn (Matt. 28:18–20). Kristillisen kirkon perustehtävänä on viedä eteenpäin evankeliumia, ilosanomaa Jeesuksesta Kristuksesta, maailman ääriin saakka. Seurakunta sitoutuu tämän tehtävän toteuttamiseen.

Perustoimintokuvaus:

Seurakunta toteuttaa ja tukee lähetystyötä lähetysjärjestöjen kanssa sovittujen palvelusopimusten kautta. Lähetystyön ja nimikkolähettiläisten puolesta rukoillaan seurakunnan rukouspiirissä ja messussa. Taloudellinen tuki koostuu vapaaehtoisesta kannatuksesta ja talousarviomäärärahoista, kolehdeista sekä Hattulan kirkon lähetyskynttelikön, Pyhän Ristin kirkon keräyskirstun ja joulumyyjäisten tuotoista.

Vapaaehtoisista koostuvassa lähetystyön ryhmässä tutustutaan lähetystyöhön sekä suunnitellaan ja toteutetaan sitä lähettäjinä. Lähetyskasvatus seurakunnassa toteutuu rippikoulussa sekä nimikkolähettiläisten vierailujen ja kirjeiden välittämien kuulumisten kautta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Lähetystyö tärkeänä osana seurakunnan elämää.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Seurakunnan rukouspiirissä luetaan nimikkolähettiläisemme kirjeitä (yksi/kerta) ja rukoillaan heidän puolestaan	Toiminnan sitoutuneisuus (kuinka monena kertana suunnitelma toteutui)
2. Aloitetaan seurakuntaillat, joissa on 1–2 kertaa toimintavuoden aikana aiheena lähetystyö	Toiminnan käynnistyminen
3. Kutsutaan nimikkolähetit seurakuntavierailuille, kukin kerran toimintavuoden aikana	Toteutuneet vierailut

Kansainvälinen diakonia

Tehtävä:

Rakkautta, rakkautta, rakkautta ja rahaa, joka ulottuu myös maamme rajojen ulkopuolelle. Auttamistyötä tehdään köyhimpien ja syrjäytettyjen ihmisten toimeentulon ja koulutuksen saavuttamiseksi. Tehtävänä on muistuttaa ja pitää esillä rauhan, sovinnon ja ihmisoi-keuksien merkitystä koko maailmassa.

Perustoiminnot:

Kokoavaa toimintaa ja varainkeruuta ovat Yhteisvastuutapahtumat, Maanantaipiiri, Helmipiiri ja Virsikahvila sekä Kirkkosukkien neulajat.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kutsua ihmisiä koolle hyvän ja pyhän äärelle, kutsutaan mm. kaikki 60 v. täyttävät seurakuntalaiset Pyhän Patrickin Vespereihin, joka toteutetaan yhteistyössä aikuistyön ja Hattulan Pyhän Ristin kuoron kanssa. Antaa ihmisille mahdollisuuksia auttaa myös aineellisesti esimerkiksi Kansainvälisten keräysten kautta (mm. Yhteisvastuukeräys, Pullokolehti ja Toisenlainen lahja, Naisten Pankki). Keräysten esillä pitäminen.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Yhteisvastuukeräyksen 2026 toteuttaminen eri tavoin	Tapahtumien ja osallistujien määrä ja keräyksen tuotto
2. Kansainvälisen Naistenpäivän 8.3.2026 tapahtuma "Leidiä Suloiset Sunnuntai Sumpit"	Tapahtuman pitäminen ja osallistujien määrä
3. Pyhän Patrickin vesper 17.3.2026	Vesperin toteutuminen, osallistujien määrä

Muu seurakuntatyö

Tehtävä:

Muuhun seurakuntatyöhön kuuluu seurakunnallinen toiminta, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.

Perustoiminnot:

Seurakunta läsnä ja kohdattavissa eri tapahtumissa

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Jatketaan vakiintuneita toimintamuotoja avoimena toimintaympäristön mahdollisiin muutoksiin.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Pyhän Ristin kirkko toimii tiekirkkona ja pitää ovet auki matkailijoille kesäaikaan	Kävijämäärä
2. Seurakunta läsnä Hattulan tapahtumissa	Toteutuneet tapahtumat
3. Pyhän Ristin kirkon tunnettavuuden ylläpitäminen	Somevideon tekeminen

Seurakunnallista toimintaa tukeville järjestöille ja yhdistyksille myönnetyt avustukset on kirjattu niille tehtäväalueille, joille avustus kohdistuu:

Talousarvioavustukset		2026 €	2027 €	2028 €
Lähetys	Suomen Lähetysseura	21 000	21 000	21 000
	Suomen Pipliaseura	2 100	2 100	2 100
	Suomen Ev.lut. Kansanlähetys	6 200	6 200	6 200
	Ev.lut. Lähetysyhdistys Kylväjä	3 500	3 500	3 500
	Medialähetys Sanansaattajat	800	800	800
Muu seurakuntatyö	Vuohiniemen rukoushuone	700	700	700
	Lomakoti Ilonpisara	700	700	700
	Koivikkosäätiö rs. Koivikkokoti	700	700	700
Musiikki	Pyhän Ristin kuoro	4 200	4 200	4 200
Tiedotus ja viestintä	Kannatusilmoitukset	500	500	500
Diakonia ja KV-diakonia	Diakonia-avustukset	10 000	10 000	10 000
	Kirkon ulkomaanapu	9 000	9 000	9 000
	Suomen Merimieskirkko	800	800	800
Avustukset yhteensä		60 200	60 200	60 200

2.3 Hautatoimi

Pääluokka 4. Hautaus toimi	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	84 085,26	85 000	79 000	102 500	102 500	102 500
Toimintakulut (ulkoiset)	-286 897,61	-306 120	-296 120	-330 260	-328 260	-328 260
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-202 812,35	-221 120	-217 120	-227 760	-225 760	-225 760
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-202 812,35	-221 120	-217 120	-227 760	-225 760	-225 760
Poistot ja arvonalentumiset	-34 871,75	-45 950	-45 950	-45 300	-78 800	-78 800
Laskennalliset erät	-114 372,06					
Sisäiset korkokulut	-5 457,03					
Sisäiset vyörytyserät	-108 915,03					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-352 056,16	-267 070	-263 070	-273 060	-304 560	-304 560

Hautausmaahallinto, hautausmaiden ylläpito, hautaaminen, haudanhoitosopimukset ja vainajäsäilytys

Tehtävä ja perustoiminnot:

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Hautaus toimilain mukaan jokaisella on oikeus tulla haudatuksi kotikuntansa seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle. Hautatoimen tehtävänä on ylläpitää hautausmaita ja mahdollistaa arvokkaat hautausjärjestelyt. Hautatoimea hoidetaan kirkkolain, kirkkojärjestyksen, hautaus toimilain sekä Hattulan seurakunnan hautatoimen ohjesäännön mukaisesti.

Seurakunnalla on kolme hautausmaata: Hattulan hautausmaa, Pyhän Ristin hautausmaa sekä Tyrvännön hautausmaa.

Kaikilla kolmella hautausmaalla on mahdollisuus sekä arkku- että tuhkahautaukseen. Pyhän Ristin hautausmaalla on tuhka- ja muistolehtoalueet, joilla on yhteinen muistomuri. Hattulan hautausmaalla on erillisiä osastoja uurnahaudoille sekä muisto- ja tuhka-lehto. Tuhka-lehdossa on yhteismuistomerkki, johon lisätään vainajan tiedoilla muistolaatta. Tuhka- ja muistolehtoihin haudattaessa tuhkan sijainti ja hautausjankohta on vain seurakunnan tiedossa.

Seurakunta tarjoaa hautojen kesähoitopalvelua. Hautoja hoidetaan joko yksivuotisina kesähoitoina tai monivuotisena perennahoitona. Hautojen hoidon tarjoaminen on seurakunnalle vapaaehtoista. Palvelulla on seurakunnan näkökulmasta ensisijaisesti työllistävä vaikutus ja samalla lisätään hautausmaiden esteettistä arvoa. Haudanhoitoa tarjoamalla työllistetään kesäisin lukuisia hattulalaisia nuoria.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Päätyvien hallinta-aikojen kuulutukset hoidetaan vuosittain ja hoitamattomien hautojen kuulutukset noin viiden vuoden välein (seuraavaksi 2026 tai 2027).

Huolehditaan hautausmaiden puiden kuntokartoituksen mukaisista puiden kaadoista sekä tarpeen mukaan kantojen poistoista.

Työskennellään mahdollisimman ympäristöystävällisesti ja lisätään luonnon monimuotoisuutta hautausmailla.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Hattulan hautausmaan huoltorakennuksen rakennushanke joko saneerauksen tai uudisrakennuksen muodossa	Valmistunut laaja peruskorjaus tai uudisrakennus
2. Hoitamattomien hautojen kuulutukset	Toteutunut kuulutusprosessi

2.4 Kiinteistötoimi

Pääluokka 5. Kiinteistötoimi	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	94 926,54	54 900	50 400	55 200	47 000	49 900
Toimintakulut (ulkoiset)	-395 537,23	-379 442	-375 742	-364 080	-386 180	-324 580
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-300 610,69	-324 542	-325 342	-308 880	-339 180	-274 680
Toimintatuotot (sisäiset)	908 447,65					
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	607 836,96	-324 542	-325 342	-308 880	-339 180	-274 680
Poistot ja arvonalentumiset	-663 081,77	-137 900	-134 950	-144 050	-157 050	-157 050
Laskennalliset erät	-86 966,93					
Sisäiset korkokulut	-70 600,43					
Sisäiset vyörytyserät	-16 366,50					
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	-142 211,74	-462 442	-460 292	-452 930	-496 230	-431 730

Kiinteistöhallinto

Tehtävä ja perustoiminnot:

Kiinteistötoimen tehtävänä on mahdollistaa käytännölliset, tarkoituksenmukaiset, viihtyisät ja turvalliset puitteet kohdata seurakuntalaisia elämän eri tilanteissa.

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta tehokkaasti ja taloudellisesti korjaustarpeisiin nopeasti reagoiden. Tilat ovat myös työpaikkoja, joiden tehtävänä on tukea työskentelyä ja työhyvinvointia.

Hattulan seurakuntatalo sijaitsee Parolan keskustassa. Seurakuntatalon vieressä on seurakunnan leikkipuisto. Seurakunnalla on kolme kirkkoa: Hattulan kirkko, Tyrvännön kirkko ja Pyhän Ristin kirkko. Seurakunnalla on lisäksi Tömäjärven leirikeskus ja kolme asunto-osaketta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kiinteistöjen, alueiden sekä koneiden ja laitteiden ylläpito ja kunnostus oikea-aikaisesti ammattitaidolla. Seurakunnalle myönnettiin ympäristödiplomi vuosille 2022-2026. Uusiminen tulee aloittaa diplomin viimeisenä voimassaolovuonna 2026.

Tömäjärven leirikeskukseen liittyvät päätökset.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
1. Ympäristödiplomin uusiminen	Ympäristödiplomin uusimisprosessi käynnistynyt/toteutunut vuoden 2026 aikana
2. Kiinteistöstrategian päivittäminen ja leirikeskuksen tulevaisuuteen liittyvät selvitykset	Päivitetty/uusi kiinteistöstrategia sekä leirikeskukseen liittyvät linjaukset tehty
3. Basis-järjestelmän tiedot ovat ajan tasalla	Seurakunnan koko kiinteistörekisteri on viety Basis-järjestelmään

Maa- ja metsätalous

Tehtävä ja perustoiminnot:

Seurakunta omistaa n. 63 ha metsäpalstoja. Metsänhoitosuunnitelma vuosille 2019–2028 laadittiin syksyllä 2019 Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen toimesta. Suunnitelma sisältää vuosittaiset hakkuu- ja hoitosuunnitelmat. Seurakunnan metsiä hoidetaan yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa. Metsänhoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä suoritetaan yhdessä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa. Metsiä hoidetaan pitkäjänteisesti, kestäviä hakkuumääriä ei ylitetä ja metsänkäsittelyssä otetaan monimuotoisuus huomioon.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kirkkovaltuusto hyväksyi kiinteistöstrategiassa 11.2.2020 metsään liittyvän linjanvedon: Metsäomaisuutta hoidetaan suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja tuottavasti. Tämä mahdollistaa kestävä puuntuotannon ja tasaiset hakkuutulot. Uuden metsänhoitosuunnitelman laatiminen on ajankohtaista viimeisenä suunnitelmavuonna.

Sitova toiminnallinen tavoite	Mittari
Hakkuu- ja hoitosuunnitelmien tarkastus metsänhoitosuunnitelman loppukauden osalta	Toteutunut metsänhoitosuunnitelman läpikäynti

3 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuuserien hankintamenojen jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin. Käyttötalouden tehtävälajien tulot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan toimintatuloihin ja menot summataan toimintamenoihin. Erotus esitetään toimintakatteena.

Talousarvion verotuloarvio on Kirkkohallituksen tilaamaan FCG:n verotuloennusteen mukainen. Rahastomaksut ja valtionrahoituksen määrä perustuvat Kirkkohallituksen arvioihin. Kirkolliskokous päättää maksut ja valtionrahoituksen jaettavan summan marraskuussa.

Talousarvion tuloslaskelmaosassa esitetään toimintakatteen jälkeen seuraavat erät: kirkollisvero, valtionrahoitus, osuus verotuskuluista, kirkon keskusrahastomaksu, kirkon eläkerahastomaksu, toiminta-avustukset, rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot ja arvomuutokset.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa tilikauden tulokseen vaikuttava erä. Poistojen sitovuutta koskevaa päätöstä ei tehdä talousarviossa. Talousarvion tuloslaskelmaosassa ja tilinpäätöksessä käytetään samoin perustein laskettuja poistoja, mikäli kirkkovaltuusto ei ole tarkistanut poistosuunnitelmaa tilivuoden aikana.

Tilikauden tuloksen käsittelyeriä ovat poistoeron muutos, vapaaehtoisten varausten muutos ja rahastojen muutos. Edellä esitetyt erät eivät ole määrärahoja eivätkä tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Kirkkovaltuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä. Kirkkoneuvoston on tehtävä esitys tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tilikauden tuloksen käsittelystä ja mahdollisesti talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tuloslaskelmaosan vertailu	Edellinen TP 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Toimintatuotot	1 127 574,77	181 540	177 540	204 249	196 049	198 949
Toimintakulut	-2 803 916,04	-2 059 407	-2 064 707	-2 124 085	-2 136 035	-2 063 585
Henkilöstökulut	-1 163 796,69	-1 236 056	-1 245 556	-1 242 335	-1 240 335	-1 236 435
Palvelujen ostot	-394 705,43	-454 761	-450 561	-516 600	-539 700	-470 800
Vuokratkulut	-19 465,24	-42 050	-42 050	-28 950	-28 950	-28 950
Aineet ja tarvikkeet	-219 411,00	-223 040	-223 040	-219 250	-210 500	-210 650
Annetut avustukset	-68 799,14	-70 200	-70 200	-77 200	-77 200	-77 200
Muut toimintakulut	-29 290,89	-33 300	-33 300	-39 750	-39 350	-39 550
TOIMINTAKATE	-1 676 341,27	-1 877 867	-1 887 167	-1 919 836	-1 939 986	-1 864 636
Kirkollisverotulot	2 191 117,18	2 160 000	2 160 000	2 237 000	2 256 000	2 272 000
Valtionrahoitus	191 378,04	182 000	182 000	180 000	180 000	180 000
Verotuskulut	-29 015,53	-28 000	-28 000	-27 000	-27 000	-27 000
Kirkon rahastomaksut	-182 640,00	-195 500	-195 500	-200 500	-200 500	-200 500
Rahoitustuotot ja -kulut	38 562,86	-1 450	-1 450	-1 150	-900	-700
VUOSIKATE	533 061,28	239 183	229 883	268 514	267 614	359 164
Poistot ja arvonalentumiset	-697 953,52	-183 850	-180 900	-189 350	-235 850	-235 850
TILIKAUDEN TULOS	-164 892,24	55 333	48 983	79 164	31 764	123 314
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-164 892,24	55 333	48 983	79 164	31 764	123 314

Talousarvion toimintakate on 1,92 M€, muutos 2,2 % vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion toimintakatteeseen. Toimintakate on 85,8 % arvioiduista verotuloista (86,9 %). Talouden tasapainon minimivaatimuksena on, että vuosikate on poistojen suuruinen.

Verotulojen määräksi vuodelle 2026 on arvioitu 1,45 tuloveroprosenttiin perustuen 2 237 t€, nousua n. 3,5 % vuoden 2025 arvioituihin verotuloihin verrattuna (2 160 t€).

Valtionrahoituksen määräksi vuodelle 2026 on arvioitu 180 t€, laskua n. 1 % vuoden 2025 arvioituun valtionrahoitukseen verrattuna (182 t€).

Tulorahoitus riittää toimintakuluihin ja poistoihin (189 t€) tilikauden jäädessä ylijäämäiseksi (79 t€). Edellisten vuosien yli-/alijäämätillä on ylijäämää n. 2 438 t€.

4 INVESTOINNIT

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille.

Kirkkovaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset pienhankinnat kirjataan suoraan kuluksi tuloslaskelmaan. Investointiosan aktivointiraja on 10 000 €. Investointiosaan merkitään hyödykkeiden perusparannusmenot, jotka lisäävät esimerkiksi tulonodotuksia tai taloudellista pitoaikaa. Korjaus- ja huoltomenoja, joiden seurauksena hyödykkeen tulojen tai palvelujen tuottamiskyky voidaan säilyttää ennallaan, käsitellään yleensä tilikauden toimintamenoina.

Investointeihin on varattu yhteensä 720 000 euron määrärahat vuodelle 2026. Suunnitelma-
vuosien investoinnit täsmentyvät kiinteistöstrategian päivityksen myötä vuoden 2026 aikana.

Suunnittelukauden merkittävin investointi on kirkonmäen huoltorakennuksen saneeraus tai uudisrakentaminen.

Investointiosa hankkeittain	Kustannus- arvio	ed. vuosien käyttö	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kirkonmäen huoltorakennuksen saneeraus tai uudisrakennus	500 000	4 052			500 000		
Alttaritaulu Ylösnousemus konservointi	70 000				70 000		
Kirkon katon tervaus, Pyhän Ristin kirkko	80 000				80 000		
Pyhän Ristin kirkon ukkossuojaus	20 000				20 000		
Tyrvännön kirkon yläpohjan eristemateriaalien vaihto	20 000				20 000		
Hattulan kirkon yläpohjan eristemateriaalien vaihto	20 000				20 000		
Pyhän Ristin kirkon yläpohjan eristemateriaalien vaihto	10 000				10 000		
Yhteensä	840 000	4 052	0	0	720 000	0	0

5 RAHOITUS

Talousarvion rahoitusosassa osoitetaan, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen. Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen.

Suunnitelmavuosille ei ole vielä budjetoitu investointeja, jotka täsmentyvät kiinteistöstrategian päivityksen myötä vuoden 2026 aikana.

Rahoitusosa toteumavertailu	Tilinpäätös 2024	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS 2027	TS2 2028
Tulorahoitus	533 061	239 183	229 883	268 514	267 614	359 164
Vuosikate	533 061	239 183	229 883	268 514	267 614	359 164
Investoinnit	-183 022	-610 000	0	-720 000	0	0
Investointimenot	-224 022	-610 000	0	-720 000	0	0
Pysyvien vastaavien myyntitulot						
Rahoitusosuudet investointimenoihin	41 000					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	350 039	-370 817	229 883	-451 486	267 614	359 164
Lainakannan muutokset	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-22 462					
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-52 462	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Rahavarojen muutos	297 577	-400 817	199 883	-481 486	237 614	329 164
Rahavarojen kokonaismäärä	2 342 564		2 542 447	2 060 961	2 298 575	2 627 739

6 YHTEENVETOTAULUKKO

Yhteenvetotaulukko sitovista eristä

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA kuluva 2025	TA kuluva 2025 (sis. LTA)	TA 2026	TS1 2027	TS2 2028
Käyttötalousosa					
Toimintakate	-1 877 867	-1 895 267	-1 919 836	-1 939 986	-1 864 636
Investointiosa (netto)			720 000		

Koulutussuunnitelma 2026	
1. Arvio koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta	Työntekijöiden osaaminen on hyvällä tasolla. Kaikilla työntekijöillä on virkaan tai työsuhteeseen vaadittava ammattitutkinto ja työssä oppimisen kautta hankittua erityisosaamista.
2. Arvio ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä	Kaikki työntekijät tekevät laaja-alaista työtä. Koko ajan muuttuva ja kehittyvä seurakuntaelämä edellyttää jatkuvaa ammattitaidon päivittämistä ja syventämistä ottaen huomioon erityistilanteet ja kristillisen uskon näkökulmat. Useissa tehtävissä edellytetään oman tehtäväalueen ajankohtaisiin vaatimuksiin tutustumista ja niiden edellyttämää opiskelua. Lisäksi tarvitaan motivaatiota oman työn ja työtapojen uudistamiseen. Erityisesti työajattomassa työssä oman työn tietoinen arviointi ja suunnittelu mahdollistavat toiminnan kehittämisen. Vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittäminen auttavat monenlaisiin muutoksiin sopeutumista ja myönteisen työilmapiirin säilyttämistä.
3. Toimenpiteet ammatillisen osaamisen kehittämisessä	Henkilöstön ammatillista osaamista kehitetään vastaamaan työtehtävien asettamia vaatimuksia ja tulevia osaamistarpeita suunnitelmallisilla koulutuksilla. Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisessä voidaan hyödyntää lukuisia eri keinoja kuten työhön perehdyttäminen, henkilöstökoulutus, mentorointi ja työnohjaus sekä muut oppimista tukevat menettelytavat, osallistumismahdollisuudet ja hankkeet. Eri työalojen asiantuntijapäivät toimivat hyvänä kanavana ylläpitää osaamista ja verkottua muihin samaa työtä tekeviin kirkon työntekijöihin.
4. Yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta	Työhyvinvointijohtamisessa on käytössä varhaisen tuen toimintamalli, jonka tavoitteena on työuran jatkuminen työntekijän ikääntyessä tai työkyvyn tilapäisesti tai pysyvästi alentuessa. Työterveyshuollon kanssa tehdään yhteistyötä henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Kehityskeskusteluissa paneudutaan työssä jaksamisen kysymyksiin. Kannustetaan henkilöstöä työkyvyn ylläpitämiseen ja tuetaan omaehtoista liikuntaa/henkistä virkistäytymistä mm. Smartum liikunta- ja kulttuurisaldon avulla. Esimiestason koulutuksissa tulee kiinnittää huomiota mm. työhyvinvointiin, työturvallisuus- ja työsuojeluasioiden osaamiseen.
5. Koulutussuunnitelman toteutus ja seuranta	Työntekijät kirjaavat koulutusehdotuksensa koulutussuunnitelman täytäntöönpanolomakkeeseen. Koulutustarpeet kartoitetaan vuosittain kehityskeskusteluissa ja tarvittaessa keskustellen eri työalojen tiimeissä. Koulutuksiin osallistuminen arvioidaan tarpeen ja määrärahojen puitteissa tapauskohtaisesti. Esimies (kirkkoherra tai talouspäällikkö) vahvistaa työntekijäkohtaiset koulutukset, jonka jälkeen työntekijä voi ilmoittautua koulutukseen. Tehtäväalueesta vastaava viranhaltija voi sisällyttää ammattialansa neuvottelupäivätahtuman suoraan tehtäväalueensa talousarvioon. Muut koulutusluonteiset tilanteet lukuun ottamatta rovastikunnan ja hiippakunnan järjestämiä työkokouksia sisällytetään koulutussuunnitelmaan. Selvitys koulutussuunnitelman toteutumisesta liitetään seuraavan vuoden toimintakertomukseen.
6. Koulutussuunnitelman käsittely ja hyväksyminen	Yhteistyötoimikunta 29.10.2025 Kirkkoneuvosto 18.11.2025 Kirkkovaltuusto 8.12.2025

Pysyvien vastaavien poistoajat (noudattaa kirkkohallituksen suosituksia)	<i>31.12.2020 asti vuotta</i>	1.1.2021 alk. vuotta
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2-4	3
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5	3-5
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja
Hautausmaat		
Hautaustoimeen liittyvät muut pitkävaikutteiset menot (asfaltointi, atk-ohjelmat)	3-5	3-5
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja
Hautaustoimen muut rakennukset (varastot, kylmiöt)	10-15	8-10
Hautaustoimen kiinteät rakenteet ja laitteet (aidat, portit, vesi- ja sähköjohdot)	10-30	10-20
Hautaustoimen koneet ja laitteet	4-10	3-5
Hautaustoimen muut aineelliset hyödykkeet	<i>käyttöajan mukaan</i>	käyttöajan mukaan
Rakennukset		
Kirkot	40-70	30-60
Seurakuntatalot	30-40	15-25
Kappelit	30-40	20-40
Siunauskappelit	30-60	20-40
Leiri- ja kurssikeskukset	20-40	15-25
Asuinrakennukset	20-40	15-25
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40	10-20
Huolto- ja talousrakennukset	10-20	10-15
Muut rakennukset	10-15	10-15
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	15-30	10-20
Urut	15-30	10-20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30	5-15
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	5-10	3-5
Atk-laitteisto	3-4	3
Muut koneet ja kalusto	5-10	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	<i>käytön mukainen poisto</i>	käytön mukainen poisto
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	<i>ei poistoja</i>	ei poistoja